

Munkedals kommun

Munkedal.kommunen@munkedal.se

Rektorn vid Kungsmarksskolan

Yvonne.andersson2@munkedal.se

Beslut för grundskola med särskoleelever

efter tillsyn av Kungsmarksskolan
i Munkedals kommun

Tillsyn i Kungsmarksskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Munkedals kommun under hösten 2012.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Kungsmarksskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 5 september och 6 september 2012.

Fakta om skolan

Kungsmarksskolan ligger i centrum av Munkedal som är centralort i kommunen. Vid skolan finns grundskoleelever i årskurserna 6-9 och elever i grundsärskoleklass, totalt antal elever vid skolan är enligt rektorn 377. Lärarna arbetar i fem arbetslag varav ett utgörs av lärare och personal i grundsärskolan. Vid tillfället för tillsynen leds skolan av en rektor.

Skolan saknar en sammanställning för år 2012 som visar på kunskapsresultaten i årskurs 6 i samtliga ämnen som det finns kunskapskrav i. Vid tillsynstillfället får Skolinspektionen ta del av en sammanställning av resultaten vid de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik i årskurs 6 för år 2012. Av dokumentet går det dock inte att utläsa hur stor andel av eleverna som når kravnivåerna vid samtliga delprov i de nationella ämnesproven i årskurs 6.

Offentlig statistik visar att 68 procent av eleverna lämnade årskurs 9 år 2011 med betyg i samtliga ämnen. 86 procent av eleverna var behöriga till något nationellt program vid gymnasieskolan. Skolenhetens genomsnittliga meritvärde år 2011 var 193 att jämföra med meritvärdet för riket som var 207. Statistiken visar vidare att det år 2011 är skillnad på flickors och pojkars slutbetyg i årskurs 9, flickorna har i flertalet ämnen fler MVG (Mycket väl godkänd) än pojkarna. För år 2012 finns skolans egen sammanställning av betygsfördelningen för eleverna som lämnade årskurs 9. Denna visar att resultaten inte skiljer sig nämnvärt från år 2011 och att flickornas resultat även detta år är högre än pojkarnas.

Helhetsbedömning

Vid Kungsmarksskolan redovisas inte resultaten i årskurs 6 år 2012 i förhållande till kunskapskraven i läroplanen för varje ämne som eleverna läser. Skolans statistik för år 2012 visar att 68 procent av eleverna lämnade årskurs 9 med betyg i samtliga ämnen. 86 procent av eleverna hade behörighet till något program vid gymnasieskola.

Vid skolan saknas ett av rektor styrt systematiskt och dokumenterat kvalitetsarbete. Skolan har ett dokument kallat "Kungsmarksskolan 2011/12". Detta tar dock inte sin utgångspunkt i måluppfyllelsen vid skolan utan är en beskrivning av vad skolan arbetet med för områden under året. Dokumentet saknar utvär-

deringar och analyser av måluppfyllelsen vid skolan både vad gäller arbetet med och resultatet av kunskaper och arbetet med normer och värden. Officiell statistik för år 2011, samt skolans egen statistik för år 2012, visar på låg måluppfyllelse i exempelvis de samhällsorienterande ämnena och i ämnet moderna språk. Detta har dock inte lett till genomarbetade analyser som genomsyrar verksamheten. För att skolan ska kunna ge eleverna särskilt stöd i samtliga ämnen som eleverna behöver detta måste skolan ha en resultatförståelse som bygger på analyser och utvärderingar av uppnådda resultat. Skolinspektionens tillsyn visar att eleverna vid skolan får särskilt stöd i ämnena svenska, engelska och matematik. Däremot ges inte särskilt stöd i ämnet moderna språk eller i de samhällsorienterande ämnena trots att måluppfyllelsen i dessa ämnen är låg. För elever som riskerar att inte nå kunskapskraven i något ämne ska åtgärdsprogram upprättas. Vid Kungsmarksskolan sker detta i ämnena svenska, engelska och matematik. Tillsynen visar vidare att elevernas möjlighet att kunna påverka sitt eget lärande varierar mellan olika lärare och att detta är ett utvecklingsområde vid skolan. Enkätundersökningar gjord av Skolinspektionen visar också att elevernas lust att lära är låg och att de inte tycker att de utmanas i sitt lärande. Skolan har elever med annat modersmål än svenska. Skolan erbjuder inte heller studiehandledning på modersmålet till samtliga elever som behöver detta. Studiehandledning på modersmålet är ett stöd som eleverna har rätt till för att kunna nå en högre måluppfyllelse.

Dokument från skolan, Skolinspektionens enkäter samt lektionsbesök visar att flertalet elever är trygga vid skolan. Däremot saknar skolan ett gemensamt, systematiskt och förebyggande värdegrundsarbete. Detta får till följd att analyser och utvärderingar på skolnivå inte görs och skolan saknar en gemensam kunskap om hur arbetet med värdegrunden ska ske med utgångspunkt i det aktuella läget vid skolan.

Skolinspektionen har tagit del av grundsärskolans verksamhet för elever i årskurserna 7-9. Tillsynen visar en väl fungerande verksamhet med tydlig inriktning på lärande.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen och rektorn måste åtgärda för att garantera elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Munkedals kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Munkedals kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ska ge de elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

I såväl skollag som läroplan poängteras att elevers olika förutsättningar och behov ställer krav på skolan att ge stöd och stimulans och uppväga dessa skillnader. Detta får till följd att undervisningen aldrig kan utformas lika för alla. Vidare framgår att de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Intervjuer med elever i grundskolan och lektionsbesök visar att eleverna i en klass för det mesta arbetar med samma uppgifter och med samma material under lektionerna. I grundsärskolan arbetar däremot varje elev med sina individuella uppgifter utifrån var varje elev befinner sig i sin kunskapsutveckling. I grundskolan är det enligt eleverna vanligt att om man blir klar före kamraterna får man fler uppgifter av samma sort för att fylla ut tiden tills alla är klara. Eleverna berättar att det finns enstaka lärare som ger svårare och mer utmanande uppgifter till elever som behöver detta. I den enkät som Skolinspektionen sände ut till elever, vårdnadshavare och pedagogisk personal innan tillsynen, svarar cirka hälften av eleverna att de utmanas i sitt lärande, mindre än hälften upplever undervisningen som stimulerande.

Vid samtal med lärarna bekräftar de elevernas uppgifter och menar att tiden och resurserna är den faktor som avgör och då blir det elever i behov av stöd som får lärarens tid och de hinner inte med att utmana eleverna så som de skulle vilja.

Rektorn är medveten om att detta är ett utvecklingsområde vid skolan och att didaktisk fortbildning för lärarna är ett sätt att få igång en pedagogisk diskussion kring skolans kompensatoriska uppdrag.

Av utredningen framgår att lärarna inte ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 4 § och 3 kap 3 § andra meningen skollagen

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Munkedals kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt och arbetsformer samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektor har ansvaret för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Enligt läroplanen ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer.

Vid intervjuer med elever framkommer att deras möjlighet till inflytande över sitt lärande är begränsat och att det är under vissa lärares lektioner som detta är möjligt. Det vanliga är att läraren har planerat lektionen och vilka uppgifter som ska göras. Eleverna kan endast vara med och bestämma redovisningssätt eller provdatum. Eleverna menar att det är ytterst sällan som någon ställer frågan till dem om "hur" de bäst lär sig och det är inte heller vanligt att de utifrån detta kan vara med och utforma ett arbetsområde. Lärarna och rektorn är överens med eleverna om att detta är ett område skolan har att arbeta med och att forum för gemensamma pedagogiska diskussioner kring detta utvecklingsområde saknas.

Av utredningen framgår att eleverna saknar ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 1, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 och avsnitt 2.8

Trygghet och studiero

Bedömning

Munkedals kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolan ska ha ett systematiskt arbete för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

- Det ska för varje skolenhet/verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Det åligger också huvudmannen att se till att det varje år upprättas en plan som anger de konkreta åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid Kungsmarksskolan känner eleverna till att det finns rutiner för hur lärarna ska agera om en elev utsätter en annan elev för kränkande behandling. Däremot tycker de att det är olika mellan lärarna hur och om de reagerar över t.ex. elevernas språkbruk eller beteende. Lärarna delar elevernas uppfattning och anger som en förklaring att tid saknas för dem att föra systematiska diskussioner för att säkerställa att eleverna möter lärare som handlar likvärdigt enligt de regler som finns vid skolan. Samtal visar att eleverna sällan diskuterar värdegrundsfrågor i ett främjande och förebyggande perspektiv. Diskussioner om t.ex. sexualitet, rasism och demokratiska grundfrågor tas sällan upp om inte något inträffat vid skolan. Om den här typen av diskussioner tas upp är det enligt eleverna i de flesta fall under en lektion i något av de samhällsorienterande ämnena. Som exempel på främjande och förebyggande arbete nämner både rektorn och lärarna den vandring i Norge som årskurs 7 gör varje höst och andra dagar skolan har där alla jobbar med ett tema. Däremot saknar skolan forum för normkritiska diskussioner eller rutiner för hur arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling ska bedrivas för att komma alla elever till del.

Kungsmarksskolan har en Arbetsplan för Läsåret 2012/13 vilken till innehållet motsvarar en årlig plan mot kränkande behandling, planen är dock reviderad, hänvisar till inaktuell lagstiftning och inte upprättad utifrån en kartläggning av aktuell situation vid skolan. Planen saknar också en utvärdering av resultatet från föregående års värdegrundsarbete vid skolan. Vid skolan finns elever i grundsärskolan, denna verksamhet är inte synlig i planen och en kartläggning utifrån förutsättningarna i grundsärskolan saknas.

Av utredningen framgår att Kungsmarksskolan saknar ett gemensamt, målinriktat arbete med normer och värden, detta i syfte att motverka kränkande behandling av barn och elever. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 7-8 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Munkedals kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Eleverna ska ges det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Skolan ska ge elever i behov av studiehandledning på modersmålet detta stöd.
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram i samtliga ämnen och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det, det åligger rektor att se till att elever som behöver det får detta stöd.

Intervjuer med rektor, elevhälsa, elever och lärare ger en samstämmig bild av hur det särskilda stödet fungerar vid skolan. Särskilt stöd ges i ämnena svenska, engelska och matematik. Skolan har en speciallärare som arbetar med eleverna enskilt och i den elevgrupp eleven tillhör. Vid skolan finns fem assistenter anställda, alla inom grundskolan. Enligt rektor och personal finns det en tradition vid skolan av att assistenter arbetar med elever i behov av särskilt stöd och "stöttar upp deras skoldag". Enligt rektorn arbetar ingen av elevassistenterna med undervisning.

En genomgång av statistik, sammanställd av skolan, över slutbetygen för elever som slutade årskurs 9 år 2012 visar att i t.ex. samhällsorienterande ämnen saknade ca 15 procent av eleverna slutbetyg och i spanska var det 23 procent av eleverna som saknade betyg. Skolinspektionens tillsyn visar att skolan saknar rutiner för att upprätta åtgärdsprogram i samtliga ämnen som eleverna läser. Detta får till följd att en kartläggning av elevens behov av särskilt stöd för att nå kunskapskraven i samtliga ämnen inte görs och därmed får inte alla elever i behov av särskilt stöd det stöd de har rätt till. Intervjuer med rektorn visar vi-

dare att skolan behöver arbeta för att utifrån de resurser skolan har att tillgå diskutera hur undervisningen kan bedrivas så att samtliga elever ges möjlighet att nå de kunskapskrav som finns för årskurs 9 i samtliga ämnen eleverna läser.

Vid Kungsmarksskolan finns elever med annat modersmål än svenska, en del av dessa är relativt nyanlända till Sverige. Skolan delar ut en blankett till eleverna där det är föräldrarna som fyller i om de önskar modersmålsundervisning och studiehhandledning på modersmålet för sitt barn. Enligt skolförordningen är det rektor som fattar beslut om studiehhandledning på modersmålet för elever i behov av detta när eleven riskerar att inte nå målen/kunskapskraven.

Intervjuer med rektorn, elevhälsoteam och lärare visar att det saknas systematik vid skolan för upprättande av åtgärdsprogram. Vid Kungsmarksskolan utarbetas åtgärdsprogram i svenska, engelska och matematik. Efter beslut av rektor utarbetar läraren, oftast tillsammans med specialpedagogen, ett åtgärdsprogram. Det åligger dock rektorn att se till att det utarbetas åtgärdsprogram i samtliga ämnen som eleven läser och där det finns kunskapskrav i årskurs 9, om det befaras att eleven inte kommer att nå målen som lägst ska uppnås.

De till Skolinspektionen insända exemplen på åtgärdsprogram visar att dessa är av olika kvalitet. Gemensamt för dem är dock bland annat att elevens behov inte framgår och inte heller hur undervisningen ska anpassas efter elevens behov. Det framgår inte heller hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Av utredningen framgår att alla elever inte får särskilt stöd på det sätt och i den omfattning de behöver. Skolinspektionen vill poängtera elevernas rätt att få särskilt stöd i samtliga ämnen om eleven behöver det för att nå de mål/kunskapskrav som lägst ska uppnås. Skolinspektionen vill också påpeka vikten av att endast personal med lärarutbildning bedriver undervisning, detta för att främja elevernas utveckling och lärande. Elever i behov av studiehhandledning på modersmålet får inte detta stöd om de behöver det och skolan måste ändra sina rutiner så att det är rektor som fattar detta beslut, inte föräldrarna. Att få studiehhandledning på sitt modersmål kan vara av avgörande betydelse för elevernas möjligheter att nå målen/kunskapskraven som lägst ska uppnås. Skolinspektionen vill vidare peka på vikten av att skolan ser över hur det särskilda stödet fördelas, detta med tanke på att betygsstatistiken för år 2012 visar att eleverna lämnade årskurs 9 utan slutbetyg i ett antal ämnen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 3, 10 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.2 / Lpo 94, avsnitt 2.2

3 kap. 8–9 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 2.5 / Lpo 94, avsnitt 2.5 och 2.8

5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Munkedals kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avse elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

De skriftliga omdömen som skickats in till Skolinspektionen från Kungsmarksskolan benämns av skolan som "ämnesinformation". De ger dock begränsad information om kunskapsutvecklingen i förhållande till kunskapskraven. Vissa omdömen tenderar att bli mer en sammanställning av vad klassen arbetat med i ämnet än information om den enskilde elevens kunskapsutveckling.

I de individuella utvecklingsplanerna är det svårt att se en koppling till de skriftliga omdömena och det framgår inte heller vilka insatser skolan ska vidta för att eleven ska nå kunskapskraven eller utvecklas i övrigt.

Av utredningen framgår att de individuella utvecklingsplanerna och de skriftliga omdömena som upprättas vid skolan inte ger den information som eleven behöver för att kunna nå kunskapskraven och i övrigt kunna utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13 § skollagen och 11 kap. 16 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Munkedals kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor ska se till och ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen.
- Rektor ska se till och ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektor har ansvar för skolans resultat och för att resultaten följs upp och dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska detta redovisas till huvudmannen.

Till Skolinspektionen insänd dokumentation och samtal med rektorn visar att skolan saknar en sammanställning och analys av kunskapsresultaten vid skolan i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6 och 9. Skolan har inte heller något dokumenterat kvalitetsarbete och saknar rutiner för att redovisa konstaterade behov till huvudmannen. Skolan har ett dokument kallat "Kungsmarksskolan 2011/12", detta innehåller dock inga utvärderingar eller analyser av varken arbetet med och/eller resultatet av kunskapsresultaten eller värdegrundsarbetet vid skolan. Dokumentet är mer en uppräkningslista av vad som gjorts under året än ett underlag för hur skolan ska arbeta för att nå en högre måluppfyllelse för eleverna. Rektorn säger i samtal att hon är medveten om att skolan har ett antal prioriterade utvecklingsområden, ett av dem är didaktisk fortbildning av lärarna. Enligt rektorn och lärarna saknar skolan forum för systematiska samtal om de kunskapsresultat som eleverna vid skolan uppnår. En del diskussioner och analyser sker i arbetslag och ämneslag, men kommer inte hela skolan till del och blir inte en del av skolans samlade kvalitetsarbete.

Av utredningen framgår att rektorn inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektor tar inte heller ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4–7 §§ skollagen

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Utbildningen i grundskolan ska vara avgiftsfri, undantag får göras för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavaren på frivillig väg.

Motivering

Enligt skollagen ska alla elever ha lika tillgång till utbildning.

Utbildningen ska vara avgiftsfri, trots det får det förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleven.

Vid Kungsmarksskolan anordnas varje höst en vandringsresa till Norge för eleverna i årskurs 7, detta för att eleverna ska lära känna varandra. Resan kostar tusen kronor per elev. Rektorn säger att i de allra flesta fall betalar eleverna med pengar de arbetat ihop tillsammans i klassen. Skolan får också sponsrade pengar från ett lokalt företag och i fall där elevens vårdnadshavare behöver men inte kan bidra betalar, enligt rektorn, skolan elevens del. Vid elevintervjuer framkommer dock att en del av elevernas vårdnadshavare betalar hela summan.

Utredningen visar att skolan inte följer de regler som finns om att skolan ska vara avgiftsfri och att enstaka kostnader ska innebära en obetydlig kostnad för eleven. Tusen kronor är inte att betrakta som en obetydlig kostnad och är därmed inte förenligt med gällande lagstiftning. Enligt skollagen ska aktiviteter som skolan anordnar vara öppna för alla elever och därmed ska kostnaden för aktiviteten vara obetydlig för eleven. Enligt skollagen kan kostnader i samband med skolresor innebära kostnader för vårdnadshavaren men dessa kostnader måste vara frivilliga. Skolinspektionen påpekar att även om tusen kronor betalas utifrån kravet om frivillighet är tusen kronor inte att betrakta som en obetydlig kostnad. Det är av avgörande betydelse att rektor utreder om de föräldrar som betalar kostnaden själva verkligen gör detta på frivillig grund.

Enligt rektor är det sällsynt att elevernas vårdnadshavare betalar själva för skolresan i årskurs 7. Rektor uppger att skolan ska se över rutinerna för att försäkra sig om att pengar till resan ordnas genom skolans försorg och utan att vårdnadshavarna ska behöva bli inblandade. Skolinspektionen avstår därmed

från ingripande och förutsätter att alla elever framöver har tillgång till skolre-
san i årskurs 7, detta genom åtgärder som skolan vidtar.

Författning

1 kap. 8 § skollagen

10 kap. 10 -11 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Karin Widlund
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).